

Naistekonverents Pekingis jõuab teisele ringile

Paljud ÜRO IV ülemaailmse naistekonverentsi delegaadid loobusid nädalavahetusel korraldatud väljasõitudest Hiina müüri juurde ja Keelatud Linna ning jätkasid konverentsidebatte. Usinate naiste töö kandis vilja: jõuti kokkuleppele naiste ebavõrdsuse vastu suunatud võitluse tegevusplatvormi paljudes punktides. Siiski on veel vara üksteisele edu puhul õlale patsutada. Täna algaval konverentsi teisel ringil tuleb naistel katki pureda üks kõvemaid pähkleid - perekonnaplaneerimisega seotud küsimused.

«Mõnel päeval õnnestub meil vabaneda kuni kahekümnest tekstis esinevast sulust, siis aga takerdub kõik üheainsa formuleeringu taha,» iseloomustas konverentsi tööd Saksamaa delegaat Gunter Pleuger. Ta avaldas üllatust ÜRO kohtumise kompromissivalmiduse üle.

Naistekonverentsi esimese nädala kuumade vaidluste eest kandisid hoolt eelkõige kaks rühmitust: ühelt poolt islamiriigid Sudaan ja Iraan ning teiselt poolt Vatikani esindajad. Nende meelest lähevad nõudmised tegevusplatvormi paljudes punktides liiga kaugele. Nii süüdistasid paavsti saadikud nädalavahetusel tehtud avalduses Euroopa Liitu, mis oma lõppdokumendis näeb abielus takistust naiste eneseteostusel. Vaidlusi tekitas ka küsimus, kas tegevusplatvorm peaks hõlmama ainult klassikalist perekonda või ka teisi kooselu vorme.

Paljud delegaadid kartsid, et kõnelustel käsitletud teemad noorsoo seksuaalkasvatusest ja seksuaalsest orientatsioonist või-

vad mõjuda moraalitult. Samas ei soovinud katoliku kirik neis küsimustes jagada radikaalsete riikide seisukohti. «Nende riikidega pole meil ühist strateegiat, nendega ei jõua me kunagi kokkuleppele,» rõhutas Vatikani esindaja Joaquin Navarro-Valls. Ka John Mathiason ÜRO nais-teosakonnast kinnitas: «Konverentsil põrkuvad mitte ainult suured riikideblokid, vahel on mõne üksiku formuleeringu vastu vaid üks või kaks riiki.»

Et ka kõiki islamiriike ei tohi võtta ühe mõõdupuuga, tegi Pakistani peaminister Benazir Bhutto ühe hoobiga selgeks: «Muhameedlasest naisena lasub minul eriline vastutus võitluses käputäie inimeste õhutatava propagandaga, et islam annab naisele vaid teise sordi staatuse. See pole õige. Tänapäeval on islami maailmas kolm naist peaministrid, neid on valinud naised ja mehed koos.» Üldiselt on naistekonverentsil arvamuste spekter niisama kirev kui külalised isegi. Kolmapäeva õhtuks loodetakse siiski kõik vaidlusalused küsimused ühise nimataja alla saada.

Kas riikide valitsused konverentsi dokumente ka tegevusjuhiseks võtma hakkavad, on küsitav. Nii näiteks seisab tegevusplatvormi punktis 109d, et HIViga nakatunud naised ei tohi mingil moel diskrimineerida, ka mitte piirata nende välisreise. On aga kaheldav, kas see paragrahv hakkab mõjutama paljudesse maa-desse sissesõidu tingimusi, mis näevad ette piiranguid AIDSi viiruse kandjatele.

SILVIA KUSIDLO, dpa